

Рецензия

На дисертационен труд на тема: **„Изследване върху очакванията за тренировърска ефективност и специфични източници за увереност при тренировъри по футбол“** с автор Ганчо Проданов Проданов за присъждане на ОНС „Доктор“ по научна специалност **„Теория и методология на спортната наука“**, професионално направление 7.6 Спорт
Научен ръководител: проф. Татяна Янчева, дн

Темата, по която докторантът Ганчо Проданов е работил е особено актуална и значима за усъвършенстване процеса на спортна подготовка във футбола. Безспорно в съвременния футбол наред с останалите страни за подготовка все по-кардинално е значението на психологическата подготовка. За успешната изява в индивидуален и отборен аспект психическата устойчивост и мотивацията дава игрово предимство и постигане на победата.

За специфичната теоретична и практическа работа в областта на психологическата подготовка с отбора основа е ролята на треньора, на неговите компетенции, възможности за реална експертиза и способността да намира верния подход при непрекъснато променящите се екстремни ситуации и проблеми, съпътстващи многостранния ежедневен процес.

Вече отбелязахме, че темата на дисертационния труд е актуална и важна за процесите във футбола, но бихме си позволили да подчертаем, че изследването е насочено именно за диагностициране на лидерската роля на треньора, неговата емоционална интелигентност, увереност и ефективност.

Считаме, че имаме основанието на тази база да подчертаем, че това е основен принос на труда.

Дисертационният труд е с общ обем от 159 печатни страници, включително 38 фигури и 38 таблици. В структурно отношение е построен съобразно изискванията като включва увод, три основни глави, изводи и препоръки, и използвана литература.

За подготовката на Първа глава „Постановка на проблема“ (стр.6-77) са проучени 165 литературни източника (49 на кирилица и 116 на латиница). Даваме висока оценка на структуриране, научните твърдения и доказателства на цитираните специалисти, както следва:

1. Социално – психологическа, педагогическа и личностна характеристика на треньора.
2. Очаквания за треньорска ефективност Социално-когнитивна теория и Теория за Очаквания за Аз-ефективност, Концептуален модел за Очаквания за треньорска ефективност, работен модел за треньорска ефективност.
3. Треньорска ефективност и спортна увереност.
4. Треньорска ефективност и емоционална интелигентност.
5. Треньорска ефективност и лидерски стилове.
6. Връзка между спортна увереност, емоционална интелигентност, треньорска ефективност и лидерски стилове.

Направеният всестранин задълбочен и диференциран литературен анализ дава основание на докторанта Г. Проданов да предложи две нови променливи в хипотетичния модел за изследването. Авторът счита, че очакванията за треньорска ефективност се влияят от различни специфични източници на увереност и формиране у треньорите на спортна увереност, като очаква тези две нови променливи да разкрият нови хипотетични връзки и по-детайлно анализиране на проблема. Този факт може да се посочи като иновативен и перспективен стремеж и подход при разработката на дисертационния труд.

Работната хипотеза аргументирано е на базата на посочения хипотетично-теоретичен модел, на реалната оценка на игровата състезателна практика, и че степента на треньорската увереност и емоционална интелигентност имат влияние върху треньорската ефективност, включително с избора на треньорско поведение и лидерски стилове.

Основната цел на изследването е формулирана ясно и точно и е вследствие на основната хипотеза. Посочени са и 4 основни задачи. Обект на изследване са били 201 български треньори. На табл.№6 (стр.76) диференцирано са посочени подробни данни за възраст, лиценз, стаж и др.

Предмет на изследване са били психологически променливи, влияещи върху ефективността на треньорската дейност (ефективност, лидерски стилове, специфични източници на увереност и спортна увереност, емоционална интелигентност).

За реализацията на научното изследване са подготвени и използвани анкетни карти с целенасочени и разширени въпросници, както следва:

- ✓ Изследване на очакванията за треньорска ефективност
- ✓ Изследване личностната спортна увереност
- ✓ Измерване на емоционалната интелигентност
- ✓ Ревизирана скала за оценяване на лидерството в спорта
- ✓ Модифицирана методика за проучване на източници, оказващи положително и отрицателно влияние върху треньорската увереност
- ✓ Математико-статистически методи

Подготовката на дисертационния труд е преминала през три етапа (март 2017г.-март 2020г.)

Глава Трета „Анализ на получените резултати“ е разработена в 5 подглави.

III.1. Анализ на резултатите от изследването на очакванията за тренировърска ефективност.

Отбелязва се факта, че тренировките имат най-голяма увереност за мотивацията на отбора, както и при технико-тактическата подготовка в ДЮФ.

Ниски са резултатите при оценката на увереността на тренировките по отношение на „игровата стратегия“ или обобщено подготовка на тактическия план, неговата реализация и промяна в хода на футболния мач. (табл.7, стр.83).

III.2. Анализ на резултатите от изследването на спортната увереност. Направен е подробен сравнителен анализ за събраните данни за спортна увереност съобразно лиценза, възрастта, опита на тренера. Логично резултатите показват, че най-висока увереност има при тренировките с лиценз „А“ и „Про“.

III.3. Анализ на резултатите от изследването на специфичните източници на увереност.

Тази част от анализа показва, че положителна увереност на тренировките дават следните фактори: вяра във футболистите, взаимно желание за постигане на победа, силната мотивация и индивидуалните качества на състезателите, единение на тренери и състезатели.

С ниска значимост за увереността на тренировките са възможностите за използване на компютърни технологии, името на клуба, домакинската подкрепа, предишния успех, контузени състезатели, лоша материално-техническа база и др.

III.4. Анализ на резултатите от изследването на емоционалната интелигентност.

Изследваните тренери имат най-високи резултати в направлението „Оптимизъм“, „Социални умения“. Параметрите при направлението

„Регулиране на собствените емоции“, „Използване на емоциите“ и „Оценка на собствените емоции“ са приблизително близки (табл.15, стр.105).

Най-ниски резултати има при „Оценка на емоциите на другите“.

III.5. Анализ на резултатите от изследването на лидерските стилове.

Тази част от анализа показва, че при трениорите най-високи стойности има подхода за даване на указания и корекции, както и съобразяване с възможностите на играчите и съответните корекции. Като цяло трениорите ограничават оценка на успехите и съвети към играчите. По-голяма част от трениорите имат „Авторитарно поведение“ в сравнение с „Демократичното поведение“ (табл.28, стр.125)

III.6. Проверка на хипотетично-теоретичния модел на изследването.

Представеният модел (фиг.38, стр. 142) показва на база статистическата обработка взаимовръзката между емоционалната интелигентност, личната спортна увереност, трениорската ефективност и лидерските стилове.

Всички части от Глава Трета са богато онагледени с фигури и таблици.

Следва да отбележим, че направените изводи (7бр.) и препоръки (3бр.) произтичат от извършената проучвателна и изследователска работа.

Същите са добре формулирани, спазвайки логическата последователност при конструирането и подготовката на дисертационния труд.

Можем да обобщим следните приноси на труда за практиката.

1. Не е често явление действащ трениор – практик да навлиза детайлно и прецизно в материята, касаеща психологическата страна на подготовка във футбола. За това заслуга има разбира се и научния ръководител проф. Татяна Янчева и сектор „Психология“, като това е един добър пример за междукатедрено сътрудничество в НСА „Васил Левски“.

2. Доказано е, че при тренинговата ефективност с най-високи очаквания тренинговете имат при мотивацията, техническата подготовка и изграждането на характера. Ниският резултат в направление „Тактическа подготовка“ сочи за корекции в образователната подготовка на тренинговете.
3. Установена е значителна връзка между спортната увереност и очакванията за тренингска ефективност.
4. Установени са специфичните фактори даващи увереност на тренинговете с тези на футболистите, както и тези, които влияят негативно.
5. Доказани са статистически значителни взаимовръзки между емоционалната интелигентност, очакванията за тренингска ефективност и лидерските стилове на поведение. На база на резултатите с потвърден авторския хипотетично – теоретичен модел, сравнен с моделите на чужди специалисти.

Авторефератът е в унисон с представения дисертационен труд и отговаря на изискванията. Нямаме общи публикации. Докторантът е представил 3 публикации (2 на латиница и 1 на кирилица)

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Познаваме докторанта Ганчо Проданов като професионално подготвен, трудолюбив и усъвършенстващ се специалист в практическата и научна работа.

Представеният дисертационен труд има завършен вид, като е проучен, анализиран и обобщен чрез съответните изводи и препоръки кардинален проблем за детско-юношеския и професионален футбол –

психологическата страна в процеса на подготовка и централната роля на треньора.

С пълна убеденост предлагаме на Уважаемото Научно жури да присъди ОНС „Доктор“ на Ганчо Проданов Проданов в професионално направление 7.6. „Спорт“, докторска програма „Теория и методология на спортната наука“.

27.03.2020 г.

гр. София

Рецензент:

проф. Лъчезар Димитров

REVIEWS

PhD thesis theme: **“Research on coaching efficacy expectations and specific sources of self-confidence among soccer coaches”** with author **Gancho Prodanov Prodanov** for receiving the award ONS **“Doctor”** on the scientific specialty **“Theory and Methodology of Sports Science”**, professional code 7.6 Sport

Scientific advisor: Prof. Tatiana Iancheva, DSc

The theme on which PhD student Gancho Prodanov worked on is up - to - date and relevant in perfecting the process for sports preparation in football. Without the doubt in modern football including the other countries in preparing more cardinal for the importance of psychological preparation. For the successful statement in the individual and team aspect the psychological stability and motivation gives a game advantage and accomplishing the victory.

The specific theoretical and practical work in the field of psychological preparation with the team is a base for the coach's role, his competencies, possibilities of real examination and the ability to find the correct way in the continuously changing extreme situations and problems, along with the multilateral daily process.

We already noted that the theme of the PhD thesis is up - to - date and important in the processes in football, but we underline that the research is directed exactly on the diagnosis of the leadership role of the coach, his / her emotional intelligence, confidence and efficacy.

We think that we have the grounds on this base to underline that this is the basic contribution of the work.

The PhD thesis has 159 pages including 38 figures and 38 tables. The structural relation is built according to the requirements which include induction, three basic chapters, conclusions and recommendations, and the list of references.

The preparation of the first chapter “Literature review” (page 6 - 77) includes 165 literature sources which have been examined (49 in Cyrillic and 116 in Latin). We give a high evaluation of the structuring, scientific statements and evidence of the quoted authors as it follows:

1. Social - psychological, pedagogical and personal characteristic of the coach.
2. The coaching efficacy expectations - social - cognitive theory and the self-efficacy expectations theory, the conceptual model of coaching efficacy expectations and the working model of the coaching effectiveness.
3. The coaching efficacy and sports confidence.
4. The coaching efficacy and emotional intelligence.
5. The coaching efficacy and leadership styles.
6. The relation between the sports confidence, emotional intelligence, coaching efficacy and leadership styles.

The completed versatile and differentiated literature analysis gives the base of the PhD student G. Prodanov suggests two new variables in the hypothetical model of the research. The author thinks that the coaching efficacy expectations influence on different specific sources for the confidence and the forming of sports confidence in the coaches, he expects these two new variables to reveal two new hypothetical relations and more detailed analysing of the problem. This fact can be stated as innovative and perspective striving and approach in the development of the PhD thesis.

The working hypothesis is argumentally on the basis of the hypothetical structural model, the actual evaluation of the competing practice, the level of the

coaches' confidence and emotional intelligence which influence on the coaching efficacy, including the choice of the coaching behaviour and leadership styles.

The main aim of the research is to clearly and precisely formulate, due to the main hypothesis. 4 main tasks are listed. The object of the research were 201 Bulgarian coaches. On table 6 (page 76) differentiated are listed detailed data for the age, licence, experience and others.

Objects of the research are the psychological variables, which have an impact on the efficacy of the coach's activity (efficacy, leadership styles, specific sources of confidence and sports confidence, emotional intelligence).

The realization of the scientific research there were prepared and used questionnaires with targeted and extended questions:

- Researching the coaching efficacy expectations
- Researching the trait sports confidence
- Measuring the emotional intelligence
- Revised Leadership Scale for Sport
- Specially designed for the purpose of the research the methodology for examining the specific sources which cause a positive or negative impact on the coach's confidence
- Mathematical and statistical methods

The preparation of the PhD thesis includes three phases (March 2017 - March 2020).

The third chapter "Analysis of the received results" is developed in 5 subchapters.

III.1. The analysis of the research's results of the coaching efficacy expectations.

The fact is stated that the coaches have the highest confidence for the team's motivation as well as in the technical and tactical preparation of youth football.

The low results in the evaluation of the coaches' confidence in relation to the "game strategy efficacy" or the generalized preparation of the tactical plan, the realization and the change during the football match (table 7, page 83).

III.2. Analysis of the results of the research for the sports confidence.

A detailed comparative analysis was made for the collected data of the sports confidence in relation to the licence, age, the coaching experience. Logically the results show that the highest confidence have the coaches with licence "A" and "PRO".

III.3. Analysis of the results of the research for the specific sources of confidence.

This part of the analysis shows that the positive confidence of the coaches provide the following factors: belief in the football players, common desire to achieve victory, strong motivation and individual characteristics of the athletes, unity of the coaches and athletes.

The low importance of the coaches' confidence are the opportunities for the use of computer technologies, the name of the club, domestic support, previous success, the injured athletes, the bad material and technical base and others.

III.4. Analysis of the results of the research of emotional intelligence.

The examined coaches have the highest results in the following "Optimism", "Social skill". The parameters in the "Regulation of emotions", "utilization of emotions" and "appraisal of own emotions" are significantly close (table 15, page 105).

The lowest results are in the "appraisal of others' emotions".

III.5. The analysis of the results of the research of the leadership styles.

This part of the analysis shows that the coaches who have the highest values are related to the way of giving directions and corrections, as well as taking into account the players' abilities and the particular corrections. As a whole the coaches

limit the evaluation of the success and advice towards the players. Bigger part of the coaches have the “Authoritarian behaviour” in comparison with the “Democratic behaviour” (table 28, page 125).

III.6. Verification of the hypothetical structural mode of the research.

The presented model (figure 38, page 142) shows on the grounds of the statistical processing a relation between the emotional intelligence, trait sports confidence, coaching efficacy and leadership styles.

All of the parts in the third chapter include detailed figures and tables.

It should be noted that the made conclusions (7) and recommendations (3) originate from the exploratory and researched work.

The same are formulated well, taking into account the logical sequence in constructing and preparing the PhD thesis.

We can conclude the following contributions to the practice.

1. It is not a frequent occurrence for an acting coach to be part of the detailed and precise in the field, which is connected to the psychological part of the football preparation. The merit for this is our Scientific Supervisor: Prof. Tatiana Iancheva and the sector “Psychology”, as this is a good example for interdepartmental partnership in the National Sports Academy “Vassil Levski”.

2. It is proven that the coaching efficacy with the highest expectations of the coaches in the motivation, technical preparation and building a character. The low results in direction “Tactical preparation” the corrections in the educational preparation of the coaches.

3. It is established a significant relation between the sports confidence and the coaching efficacy expectations.

4. Specification factors are established, they give the confidence of the coaches with the football players, also there are others that have a negative effect.

5. It is proven that the statistically significant relations between emotional intelligence, coaching efficacy expectations and leadership styles of behaviour. On the basis of the results with the confirmed author's hypothetical structural model, this is compared to the models of the foreign specialists.

The abstract is in synchrony with the presented PhD thesis and answering the requirements. We do not have any common publications. The PhD student presented 3 publications (2 in Latin and 1 in Cyrillic).

CONCLUSION

We are familiar with the PhD student Gancho Prodanov as professionally prepared, hard - working and refining specialist in the practical and scientific work.

The presented PhD thesis is completed as studied, analysed and generalized with the relevant conclusions and recommendations of the cardinal problem for junior and professional football - the psychological side of the process of the preparation and central role of the coach.

With full conviction we offer to the Honoured Scientific jury to award the educational and scientific degree "Doctor" of Gancho Prodanov Prodanov in the Code of professional field: 7.6 "Sports", PhD Programme "Theory and Methodology of Sports Science".

27.03.2020

Sofia

Reviewer:

Prof. Lachezar Dimitrov, PhD